

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	4B, Lijst met Standaarden		
Bijlagen:	Rapport Expertgroep PDF/A-1		
Aan:	Forum		
Van:	Peter Waters		
Datum:	6 augustus 2008	Versie	0.1
Betreft:	Toevoeging PDF/A-1 aan lijst met open standaarden		

Doel

Het College wordt gevraagd in te stemmen met de opname van de PDF/A-1a en PDF/A-1b standaarden op de lijst met open standaarden

Toelichting

Toevoeging van beide PDF/A-1 standaarden aan de lijst met open standaarden betekent dat organisaties van de centrale overheid, gemeenten, provincies en waterschappen voor deze standaard een comply or explain regime gaan toepassen. Door een expertgroep is de standaard beoordeeld op de criteria: openheid, potentieel, bruikbaarheid en impact. Over alle vier de criteria is positief geadviseerd. Dat advies is in een openbare consultatie bevestigd.

Aanleiding

Naast de ODF standaard die bedoeld is voor documenten in bewerking, is er ook behoefte aan een standaard voor eindversies van documenten.

Welk probleem wordt daarmee opgelost?

ODF documenten en .doc documenten zijn niet geschikt voor archivering en publicatie op websites. Documenten in die formaten kunnen (ongewenst) gewijzigd worden. Met Documenten conform PDF/A-1 kan dat niet. Ze vergen ook aanzienlijk minder opslagcapaciteit. Alleen als PDF documenten conform PDF/A-1a of PDF/A-1b op een website worden gepubliceerd kan die website volledig voldoen aan de eisen in de Webrichtlijnen. Burgers kunnen documenten conform het PDF/A-1 format gewoon met hun (gratis) PDF reader openen. De expertgroep constateert dat de standaard zowel een bijdrage levert aan het vergroten van interoperabiliteit als aan leveranciersonafhankelijkheid.

Waar gaat het inhoudelijk over?

PDF/A-1a en PDF/A-1b zijn beide door ISO vastgestelde open standaarden die expliciet bedoeld zijn voor eindversies van documenten en bedoeld zijn voor publicatie van documenten op websites en voor (langdurige) bewaring. Bij PDF/A-1b is sprake van een afbeelding (image) van documenten. Die documenten zijn dus niet met zoekmachines als Google doorzoekbaar. Bij PDF/A-1a worden ook structuur en semantiek opgeslagen. Die documenten zijn dus ook doorzoekbaar met zoekmachines.

FORUM STANDAARDISATIE

Gezien genoemde uitgebreidere functionaliteit dienen overheidsorganisaties documenten die ze zelf digitaal produceren ('digital born') na afronding als PDF/A-1a op te slaan.

Van burgers mag niet verwacht worden dat zij hun documenten zodanig aanleveren dat ze altijd als PDF/A-1a zijn op te slaan. Hoge snelheid scanstraten kunnen om die reden niet werken met PDF/A-1a. Ook kan het voorkomen dat door het hebben van legacy documenten opslag in PDF/A-1a niet mogelijk is (fonts worden dan niet herkend). In die gevallen verdient opslag in PDF/A-1b de voorkeur met acceptatie van de lagere functionaliteit.

Zijn er alternatieven voor de voorgestelde keuze?

Door de expertgroep geen gelijkwaardige concurrerende standaarden gevonden.

Schets van het krachtenveld

De leden van de expertgroep waren afkomstig uit zowel de publieke als private sector met accent op een archieftechnische en bibliothecaire achtergrond. Na opstelling van het rapport heeft een openbare consultatie plaats gevonden. Alle reacties waren positief.

Mogelijke consequenties van opname op de lijst met standaarden

Door het ministerie van OCW wordt samen met het Nationaal Archief een nieuw Ontwerp Archiefregeling voorbereid. PDF/A-1 voldoet aan de eisen die genoemd zijn en zal dus binnen de nieuwe regeling passen.

De impact voor overheidsorganisaties krijgt vooral gestalte in het creatieproces van documenten. Bij archivering en plaatsing op een website moeten documenten zowel een goede structuur hebben als voorzien zijn van metadata. Dat is nog lang niet altijd de praktijk. Organisaties zullen dus regels moeten stellen voor de creatie van hun documenten. Omdat die eisen belangrijk zijn voor zowel goede publicatie als archivering, ziet de expertgroep die extra eisen vooral als een kans voor overheidsorganisaties om de eigen document huishouding te verbeteren.

Invoering van PDF/A-1 zal waarschijnlijk leiden tot aanschaf van additionele software. Standaardisatie op PDF/A-1 zorgt voor betere langdurige opslag en beschikbaarheid van documenten op websites. Toekomstige migratie- en conversietrajecten voor archiefbescheiden kunnen daardoor weer voorkomen worden. Die laatste kosten zullen naar verwachting aanzienlijk hoger zijn dan de kosten van aanschaf additionele software.

Communicatie

Zowel het Forum Standaardisatie als het Programmabureau Nederland Open in Verbinding zullen aandacht besteden aan de opname van PDF/A-1 op de lijst met standaarden en melding doen op hun websites.